Dosarul nr. 5r-2146/2023 (4-23051481-12-5r-06042023)

HOTĂRÂRE

25 iulie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Buiucani
Instanţa compusă din:
Preşedinte Balan Gheorghe
Grefier Bivol Carolina, Ostap Veronica

examinând în şedinţă publică cauza contravenţională după contestaţia lui Marian Vasile împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție şi deciziei subofițerului superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru" a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai,-

a constatat:

Prin decizia subofițerului superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru" a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai din 07 martie 2023, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenţie, Marian Vasile a fost tras la răspundere contravenţională în conformitate cu art. 235 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 12 unităţi convenţionale în sumă de 600 lei cu aplicarea a 3 puncte de penalizare pentru faptul că, *„la 07 martie 2023, ora 06[41], a condus mijlocul de transport de model „*****", cu n. î. *****, în or. Hânceşti, str. Chişinăului 1, ignorând prevederile pct. 11 lit. b) RCR, fără să cupleze centura de siguranţă".*

Considerând ilegal procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, Marian Vasile s-a adresat în judecată cu prezenta contestaţie, prin care solicită anularea lor, invocând lipsa faptului contravenţiei (art. 441 Cod contravenţional) şi nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie (art. 443 Cod contravenţional).

În ședință judiciară ***contravenientul*** Marian Vasile a susținut contestația înaintată și a solicitat admiterea ei pe motivele invocate.

Agentul constatator subofițerul superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru" a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai, fiind legal citat *(prin intermediul poştei electronice – f.d.-13)*, despre data, locul şi timpul examinării cauzei, fără careva motive întemeiate *(n-a adus la cunoştinţa instanţei motivele)*, în şedinţă judiciară nu s-a prezentat, instanţa de judecată, ţinând cont de prevederile

art. 454 alin.(1), (2) Cod contravenţional, a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Studiind materialele cauzei, ascultând explicațiile, argumentele și considerentele contravenientului, instanța de judecată ajuge la concluzia că **este întemeiată contestația.**

Concluzia instanţei de judecată se bazează pe următoarele:

Astfel, conform dispoziţiei **art. 235 alin.(1) Cod contravenţional** se sancţionează *„încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranţă, a vestei de protecţie-avertizare fluorescent-reflectorizantă, a sistemului de reţinere pentru copii şi a căştii de protecţie a motociclistului”.*

Potrivit **pct. 11 lit. b) din Regulamentul circulaţiei rutiere**, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009, *„**conducătorul de vehicul** este obligat **în timpul deplasării** să poarte centura de siguranţă şi să se asigure că şi pasagerii au cuplat centurile, dacă autovehiculul este echipat cu acestea.*

Sunt exceptaţi de la obligaţia menţionată:

– conducătorii care execută manevra de mers cu spatele;

– instructorii auto în timpul instruirii cursanţilor;

– persoanele care deţin certificat de scutire pe motiv medical grav, eliberat de autoritatea competentă;

– în localităţi, conducătorii vehiculelor cu regim prioritar de circulaţie în timpul executării unei misiuni urgente de serviciu (...)”.

Din conţinutul **art. 7 Cod contravenţional** reiese că, *„**persoana** poate fi sancţionată **numai pentru** contravenţia în a cărei privinţă **este dovedită vinovăţia sa**, cu respectarea normelor prezentului cod”*, iar din conţinutul **art. 5 alin.(2) acelaşi Cod** reiese că, *„interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale **sunt interzise**”.*

Potrivit **art. 425 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**probele** sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei”*, iar conform **alin.(2) a aceluiaşi articol**, *„în calitate de **probe** se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză”.*

Din conţinutul **alin.(5) a articolului precitat**, reiese că *„sunt admisibile **probele** pertinente, concludente şi utile, administrate în conformitate cu prezentul cod”*, iar din conţinutul **alin.(6) lit. c) acelaşi articol**, *„nu pot fi admise ca **probe** datele care au fost obţinute prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv **a dreptului la apărare** sau a dreptului la interpret/traducător”*.

După cum reiese din prevederile **art. 382 alin.(1) Cod contravenţional**, *„**citarea** este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional”*, iar din conţinutul **alin.(2) acelaşi articol** reiese că, *„**citarea** se face prin **invitaţie scrisă**, care se înmânează de către autoritatea competentă sau **se expediază prin poştă**, **prin notă telefonică** sau **telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică** sau **prin alt mijloc** în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească”*.

Din prevederile **alin.(4) articolul precitat** reiese că *„persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul, precum şi să convină data şi ora când se va putea prezenta”,* iar din conţinutul **alin.(5) acelaşi articol** reiese că *„(...) neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei”*.

Art. 384 alin.(1) lit. a), b), e), i), j), k), n), o), p) Cod contravenţional prevede că *„**persoana** în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul: **la apărare**; **să cunoască fapta imputată**; să primească informaţie scrisă şi explicarea drepturilor sale; să prezinte probe; să formuleze cereri; să conteste decizia asupra cauzei; să solicite audierea martorilor; să facă obiecţii împotriva acţiunilor agentului constatator şi să ceară consemnarea obiecţiilor sale în procesul-verbal; să ia cunoştinţă de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecţii asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate”*, iar **art. 442 alin.(1) acelaşi Cod** prevede că *„**procesul-verbal cu privire la contravenţie** este un act prin care se individualizează **fapta ilicită** şi se identifică **făptuitorul**. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza **constatărilor personale** şi **a probelor acumulate**, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui”*.

În conformitate cu art**. 443 alin.(1) lit. d), e) Cod contravenţional**, *„**procesul-verbal cu privire la contravenţie** va cuprinde: fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice (...); încadrarea juridică a faptei, norma materială contravenţională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenţiei”*, iar în conformitate cu **alin.(6) acelaşi articol**,

„faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori a refuzului acestuia de a semna procesul-verbal ***se consemnează*** *în procesul-verbal și* ***se certifică*** *prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon). În lipsa unui martor, agentul constatator* ***va consemna motivele*** *care au condus la încheierea procesului-verbal în acest mod”.*

În afară de aceasta, potrivit **art. 448 alin.(1) Cod contravenţional**, *„contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447[1] alin.(8)”.*

Potrivit **art. 375 alin.(1) Cod contravenţional**, *„persoana acuzată de săvârşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod”*, iar potrivit **alin.(2) acelaşi articol**, *„nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa”.*

Potrivit **alin.(3) articolul precitat**, *„**concluziile despre vinovăţia persoanei** în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. **Toate dubiile** în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional”.*

În acelaşi context, conform **art. 461 alin.(1) Cod contravenţional**, *„în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional”*, iar conform **alin.(2) acelaşi articol**, *„**procesul contravenţional poate fi încetat** şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi **aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată**”.*

După cum reiese din conţinutul **art. 441 alin.(1) lit. a) Cod contravenţional**, *„**procesul contravenţional** pornit **încetează** dacă **nu există faptul contravenţiei**”.*

Art. 445 alin.(1) Cod contravenţional prevede că, *„**neconsemnarea** în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, numele, prenumele, seria şi numărul actului de identitate şi*

numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, ***a circumstanţelor comiterii*** *şi* ***încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite*** *şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezenţa unui martor,* ***atrage nulitatea absolută a procesului-verbal****”*, iar **alin.(2) acelaşi articol** prevede că, *„****celelalte încălcări*** *ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie* ***doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei****”*.

Reieşind din conţinutul acestuia, ***procesul-verbal cu privire la contravenţie din 07 martie 2023***, întocmit în privinţa lui Marian Vasile (f.d.-10) de către agentul constatator subofițerul superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru” a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai, instanţa de judecată ajunge la concluzia că acesta **nu corespunde exigenţelor legale analizate supra**, or, în el nu au fost indicate datele complete ale martorului asistent.

Simpla menţiune privind săvârşirea contravenţiei prevăzută de **art. 235 alin.(1) Cod contravenţional**, fără careva referire în ce constau ***„regulile de folosire a centurii de siguranţă***”, precum şi ***„actul normativ care stabileşte aceste reguli”*** *(pct. 11 lit. b) din Regulamentul circulaţiei rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului, nr. 357 din 13 mai 2009)*, care se evidenţiază la cea mai superficială analiză a conţinutului procesului-verbal cu privire la contravenţie în privinţa lui Marian Vasile, în opinia instanţei de judecată, **nu corespunde prevederilor legii** privind ***autosesizarea agentului constatator privind săvârşirea contravenţiei***, precum şi privind ***încadrarea juridică a faptei*** şi ***indiciile calificative ale contravenţiei***.

Astfel, în calitate de probă, ***procesul-verbal cu privire la contravenţie*** în privinţa lui Marian Vasile nu corespunde exigenţelor prevăzute în art. 425 alin.(5) Cod contravenţional analizate mai sus, iar **alte probe plauzibile** de către agentul constatator subofițerul superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru” a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai, **n-au fost acumulate şi prezentate** nici până la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, nici după aceasta.

În aceste circumstanţe, reieşind din cele analizate supra, instanţa de judecată consideră că **n-au fost probată comiterea contravenţiei menţionate**.

Prin urmare, **trebuie admisă contestaţia** contravenientului Marian Vasile ***din motivul lipsei faptului contravenţiei***.

În acelaşi timp, analizând procesul-verbal cu privire la contravenţie, întocmit în privinţa lui Marian Vasile de către agentul constatator subofițerul superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru" a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai, sub aspectul ***dreptului la un proces echitabil*** şi ***dreptului la apărare*****,** de care beneficiază orice persoană, conform **art. 6 CEDO,** precum şi **art. art. 20, 26 din Constituţia Republicii Moldova**, instanţa de judecată consideră necesar a menţiona următoarele:

Sancţionarea pentru o contravenţie, conform jurisprudenţei CtEDO, este apreciată ca sancţionare penală (**§ 35 a Hotărârii CEDO din 01 februarie 2005 Ziliberberg contra Moldovei, cererea nr. 61821/00**) – *„Curtea notează preeminenţa acelor care sugerează că acuzaţiile aduse reclamantului au fost de natură penală. Deşi nici una din ele nu este decisivă, cumulativ ele determină caracterul penal al „acuzaţiilor" aduse reclamantului, în sensul articolului 6 § 1 al Convenţiei".*

În jurisprudenţa sa CtEDO, dezvoltând conţinutul abstract al acestei norme (**art. 6 CEDO**) a statuat că *„autorităţile naţionale trebuie să depună o maximă diligenţă cu privire la modul în care se face notificarea* ***„acuzaţiei către cel interesat, deoarece actul de acuzaţie are un rol determinant în procedura penală…".***

Curtea consideră că, în materie penală, o informare **precisă** şi **completă** cu privire la faptele care se reproşează acuzatului şi a calificării lor juridice reprezintă o condiţie esenţială a unui proces echitabil şi că există o legătură evidentă între dispoziţiile **art. 6 § 3 lit. a)** şi cele din **art. 6 § 3 lit. b)** în sensul că ***dreptul de a fi informat*** cu privire la **natura** şi **cauzele acuzaţiei** trebuie privit în lumina ***dreptului*** recunoscut acuzatului ***de a-şi pregăti apărarea***.

Starea de fapt cu care a fost sesizată instanţa este circumstanţiată minimal, îmbrăcând în această din urmă situaţie forma unor norme juridice cu caracter general şi abstract, cu elemente de legătură doar tangenţială cu contravenţia reproşată lui Marian Vasile.

Din analiza celor mai sus rezultă că, la o stare de fapt relativ concretă cu care a fost sesizată, instanţa de judecată nu poate ajunge decât pe cale de interpretare, iar o eventuală conduită a instanţei în acest sens ar fi inadmisibilă şi ar duce la depăşirea funcţiei judiciare cu care a fost investită, tot odată, ar încălca flagrant dreptul la apărare al contravenientului Marian Vasile.

Astfel, din acest punct de vedere, **procesul contravenţional** în privinţa lui Marian Vasile nu respectă rigorile mai sus enunţate, prin ce **afectează grav *dreptul la apărare*** al **acestuia**, care, din perspectiva celor analizate, până la moment **se află în imposibilitate absolută de a-şi exercita acest drept**, **necunoscând ce încălcări concret i se reproşează** de către agentul constatator subofițerul superior

al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru” a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai şi **în ce circumstanţe au fost comise**.

Mai mult, **aceste încălcări** ***afectează*** în mod **esenţial** şi **iremediabil** ***fondul cauzei*** şi **nu pot fi înlăturate** în careva mod **de către instanţa de judecată**.

În asemenea împrejurări, conform prevederilor art. 445 Cod contravenţional, procesul contravenţional în privinţa lui Marian Vasile urma să fie încetat, or, **procesul-verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate absolută**, însă în privinţa acestuia a fost adoptată decizie de sancţionare, fiind ilizibil numărul punctelor de penalizare aplicate.

Prin urmare, din aceste considerente procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare a lui Marian Vasile, de asemenea, trebuiesc anulate, iar procesul contravenţionale încetat şi *din motivul* ***nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie***.

Tot odată, instanţa de judecată consideră necesar de a explica contravenientului Marian Vasile că, în conformitate cu **art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravenţional,** *„persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional are dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională”.*

În baza celor expuse, conducându-se de **art. 462 Cod contravenţional**, instanţa de judecată,-

a hotărât:

A admite ca întemeiată contestaţia lui Marian Vasile împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție şi deciziei subofițerului superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru” a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai.

A anula procesul-verbal cu privire la contravenţie şi decizia subofițerului superior al Serviciului patrulare Ialoveni, Hînceşti a DP „Centru” a INSP a IGP al MAI, Agaci Mihai din 07 martie 2023, conform cărora Marian Vasile a fost tras la răspundere în conformitate cu art. 235 alin.(1) Cod contravenţional, fiindu-i stabilită o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 12 unităţi convenţionale în sumă de 600 lei cu aplicarea a 3 puncte de penalizare, cu încetarea procesului contravenţional intentat împotriva acestuia din motivul lipsei faptului contravenţiei şi nulităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie.

A recunoaşte după Marian Vasile dreptul să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile sau inacţiunile ilicite ale autorităţii competente să constate contravenţia sau să soluţioneze cauza contravenţională.

Hotărârea cu drept de recurs în Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Balan Gheorghe